

AJ MY SME POĽNOHOSPODÁRSTVO!

VLADIMÍR SOTÁK

Predseda Klubu 500

- **ÚVODNÉ SLOVO**
  - **KLUB 500 A JEHO ČLENOVIA PODNIKAJÚCI V AGROSEKTORE**
  - **PREČO SÚ ŠTANDARDNÍ HRÁČI DÔLEŽITÍ...**
  - **...A PREČO NIE JE PRIJATEĽNÉ SPÁJAŤ ICH S NEKALÝMI PRAKTIKAMI**
-

DANIEL J. KRATKY

Zakladateľ Slovenského farmárskeho, družstva

SLOVENSKÉ FARMÁRSKE, DRUŽSTVO

- **30 000 hektárov obrábanej pôdy**
- **Najväčšia a najmodernejšia mliečna farma v Strednej Európe**
- **Zamestnávateľ takmer 1 000 poľnohospodárskych profesionálov**
- **Hospodárime v rôznych podmienkach od Trnavskej tabule, cez Krupinskú planinu až po ekologické liptovské pasienky**

AGENDA

- **Aktuálna spoločenská atmosféra nahráva agrošmejd**
- **Práva hráčov držiacich sektor na nohách sú denne v ohrození**
- **Prečo je delenie na zlých veľkých farmárov a malých poctivých roľníkov hanebné**
- **Kto sú špekulanti v agrobiznise?**
- **Čo je Košická iniciatíva**

PRAKTIKY ŠPEKULANTOV #1

Alan Zatrpknutý

Zarytý nepriateľ Družstva

Alanov vzťah k Družstvu nikdy nebol dobrý. Vždy chcel hospodáriť na svojom, žiaľ, bez ohľadu na zákony. Preto sa dostal do ostrého konfliktu s vedením podniku. Odvtedy bez podnájomnej zmluvy zaberá plochy a deklaruje ich na PPA, aby mohol čerpať dotácie. Tým od dotácií blokuje legálneho nájomcu, ktorý pre nevynútiteľnosť svojho práva zvyčajne ustúpi.

Alan deklaruje, že má Nájomné zmluvy od vlastníkov, ktoré však odmieta predložiť. Ak aj nájomné zmluvy má, tak len na malé podiely parciel. V minulosti si po súčte svojich podielov zabral celú väčšiu plochu a začal na nej hospodáriť. Svoju akoževýmeru navyšuje každým rokom, a to bez riadneho rokovania s družstvom o podnájomnej zmluve. V minulosti síce Družstvo na rokovanie vyzýval, no odmietal akceptovať právny fakt, že podiely do 50 percent sa nevydávajú. Napriek tomu, že osud jeho rodiny v minulosti poznačila kolektivizácia a emócie sú pochopiteľné, jeho dnešné urputné snahy prekračujú hranicu zákona o niekoľko dĺžok.

PRAKTIKY ŠPEKULANTOV #2

Ján Snaživý

Účel mu svätí prostriedky

Pán Snaživý v minulosti na pozemkoch veľkého družstva nehospodáril, no to mu nebráni v jeho plánoch, ako ich za každú cenu užívať. Družstvu doručuje výpovede v mene prenajímateľov, ktorým družstvo riadne platí nájomné podľa uzavretých zmlúv. Čo na tom, že ho na takéto konanie nikto nespĺnomocnil, prenajímatelia dokonca ani nevedia, že v ich mene nelegálne koná. Chce, aby pozemky družstvo prenajímalo jemu a ak náhodou o tom legálnym prenajímateľom aj povedal, boli to slová z kategórie trestného činu nebezpečného vyhrážania.

K pôde sa chce dostať akýmkoľvek spôsobom: Podal si aj žiadosť na Slovenský pozemkový fond o prenájom pozemkov pod ovocným sadom, na ktorom Družstvo hospodári. Ako dôvod na ukončenie nájmu medzi SPF a Družstvom uviedol „zanedbanie pozemkov“. Neprekáža mu, že pozemky pod sadom Družstvo intenzívne čistí a sad revitalizuje.

PRAKTIKY ŠPEKULANTOV #3

MUDr. Žigmund Fraud

Lekár nerešpektujúci zákony

Agrolekár kúpi podiely pozemkov od vlastníkov, ktorí majú riadne Nájomné zmluvy s Družstvom. Tie však nerešpektuje. Podiely si pracne prepočíta, začne ich užívať a ak Družstvo namieta, sám si vyberie náhradný pozemok za „svoju“ výmeru a veselo začne hospodáriť. To, samozrejme deklaruje na PPA tešiť sa na svoje dotácie. Čo s ním?

PRAKTIKY ŠPEKULANTOV #4

Alenka Šikovníá

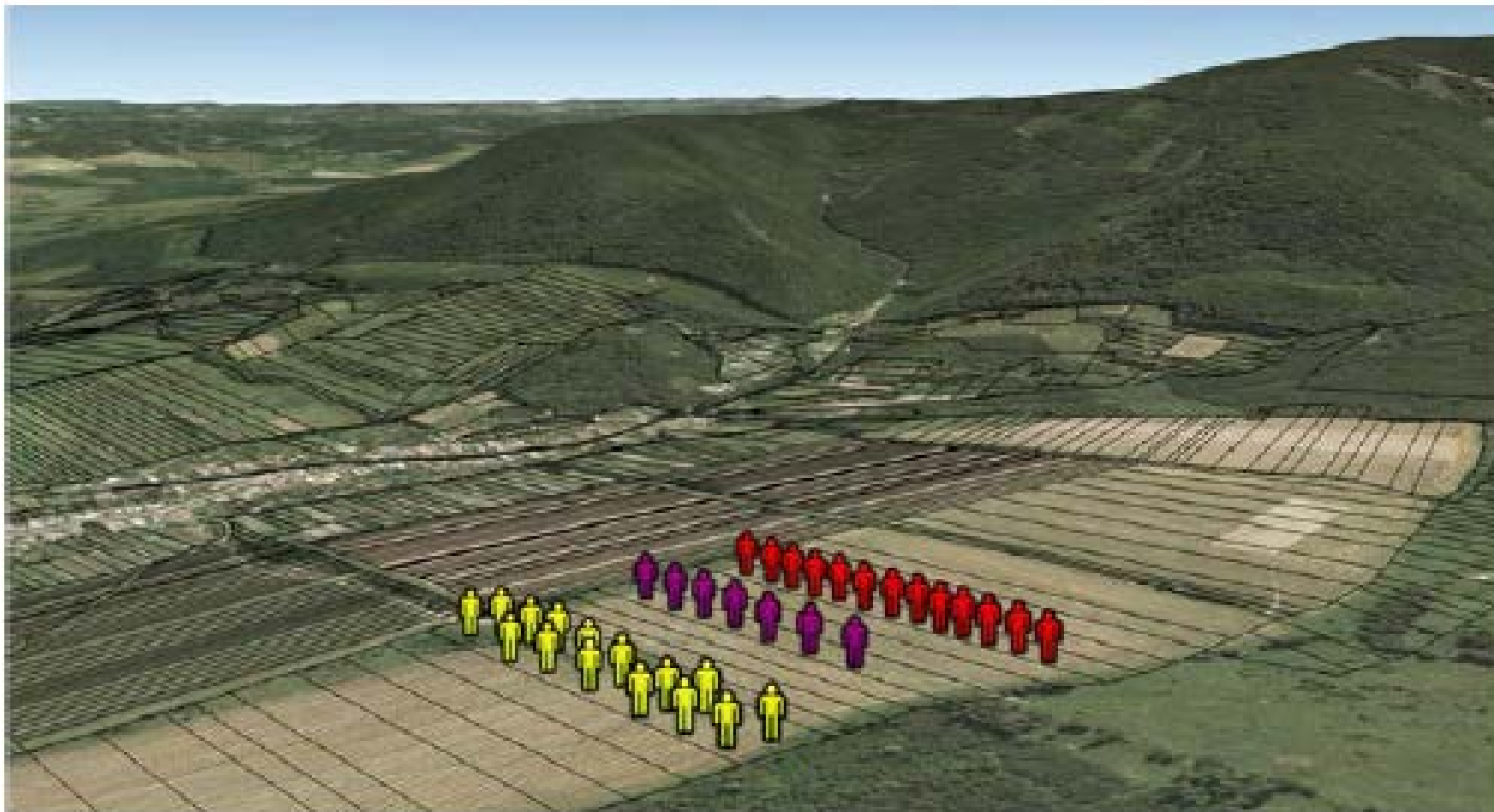
Realitná maklérka, sprostredkovateľka predaja pozemkov budúcim SHR a mladým farmárom

Pani Alenka je podnikavá. Vie, že družstvo má na pozemky nájomné zmluvy, to jej však nevadí, zákon si vyloží sama. Veď je maklérka. Mladým farmárom a samostatne hospodáriacim roľníkom už sľúbila, že im sprostredkuje predaj týchto parciel. V tomto prípade majú žiaľ maslo na hlave aj Katastrálne úrady pri povoľovaní vkladu kúpnych zmlúv. Vklad povolia aj osobe, ktorá nikdy v obci nehospodárila, hoci je to nezákonné.

ČO JE SKRYTÉ: KDE PRAMENÍ NEMOŽNOSŤ ZMENY UŽÍVANIA (počet pozemkov)

ČO JE SKRYTÉ: KDE PRAMENÍ NEMOŽNOSŤ ZMENY UŽÍVANIA (počet spoluvlastníkov)

ČO ZNAMENÁ ROZDROBENOSŤ POZEMKOV

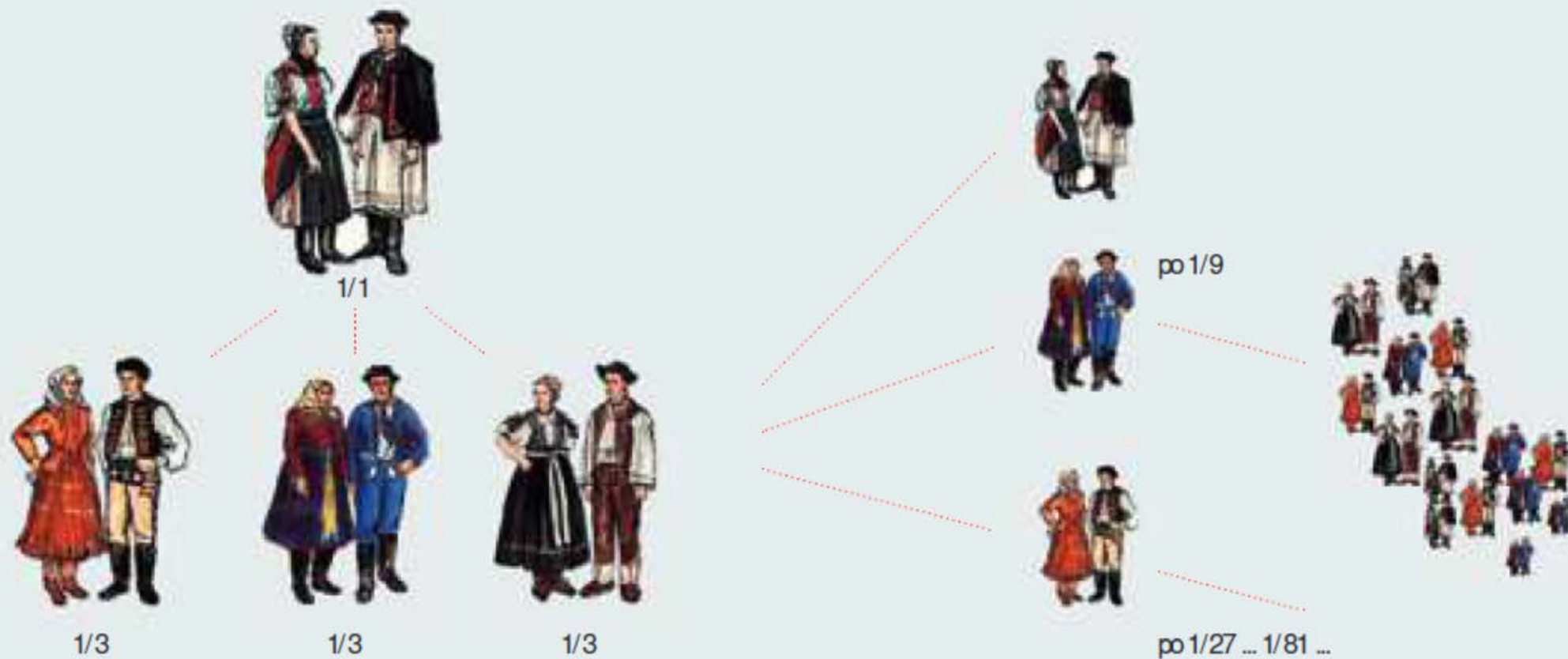
Kraj	Počet k.ú.	Výmera [ha]	Údaje mimo zastavaných území				
			Počet parcel	Počet vlastníkov	Počet vlast. vzťahov	Priemerný počet parcel na 1 vlastníka	Priem. počet spoluvl. na 1 parcelu
Bratislavský	121	205267	397396	221178	3232312	14,61	8,13
Trnavský	346	413863	808466	499952	7016989	14,04	8,68
Trenčiansky	378	450197	995428	572431	9831553	17,18	9,88
Nitriansky	451	634379	1230092	621009	10179068	16,39	8,28
Žilinský	410	681666	1405023	750956	23130295	30,80	16,46
Banskobystrický	621	945432	1362904	633274	12466088	19,69	9,15
Prešovský	727	897765	1584465	786980	21750221	27,64	13,73
Košický	505	675447	1035463	670530	10338762	15,42	9,98
SR	3559	4904016	8819237	4756310	97945288	20,59	11,11

ROZDROBENOSŤ POZEMKOV V ČÍSLACH

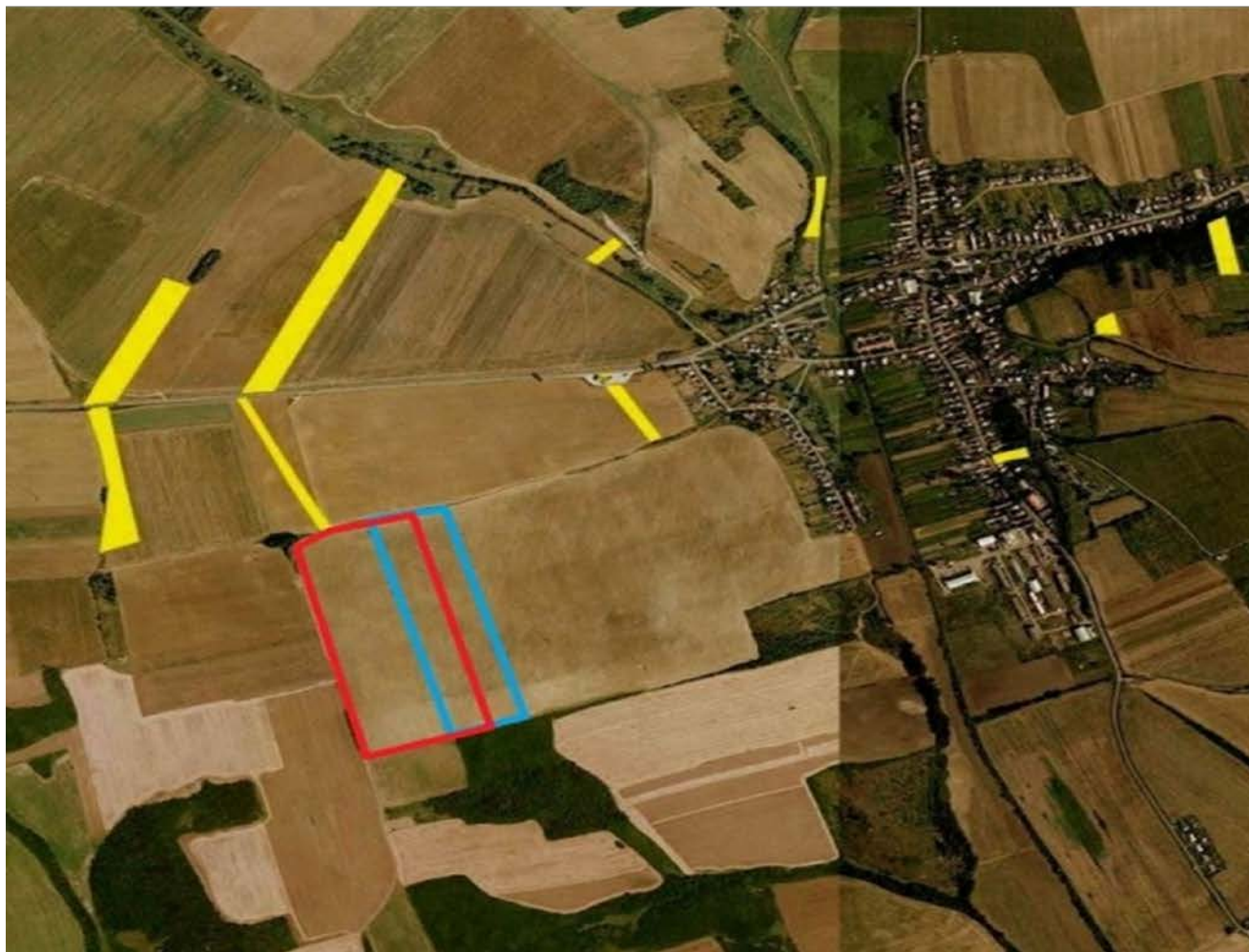
- **4,7 milióna vlastníkov (fyzických alebo právnických)**
- **8,8 milióna pozemkov**
- **takmer 98 miliónov vlastníckych vzťahov**

- **Priemerný počet parciel na 1 vlastníka je takmer 21**
- **Priemerný počet spoluvlastníkov na 1 parcelu je 11**

ROZDROBENOSŤ POZEMKOV - DÔVODY

Uhorský dedičský systém a jeho dôsledky.

DÔSLEDOK VYDÁVANIA NÁHRADNÝCH POZEMKOV

Žlté – vlastné pozemky,
ktoré sa nedajú racionálne
užívať

Modré – náhradný pozemok

Červené – časť náhradného
pozemku daný do podnájmu
napr. mladému farmárovi

Výsledok – triplicitný stav
– vlastník, náhradný
pozemok, podnájom

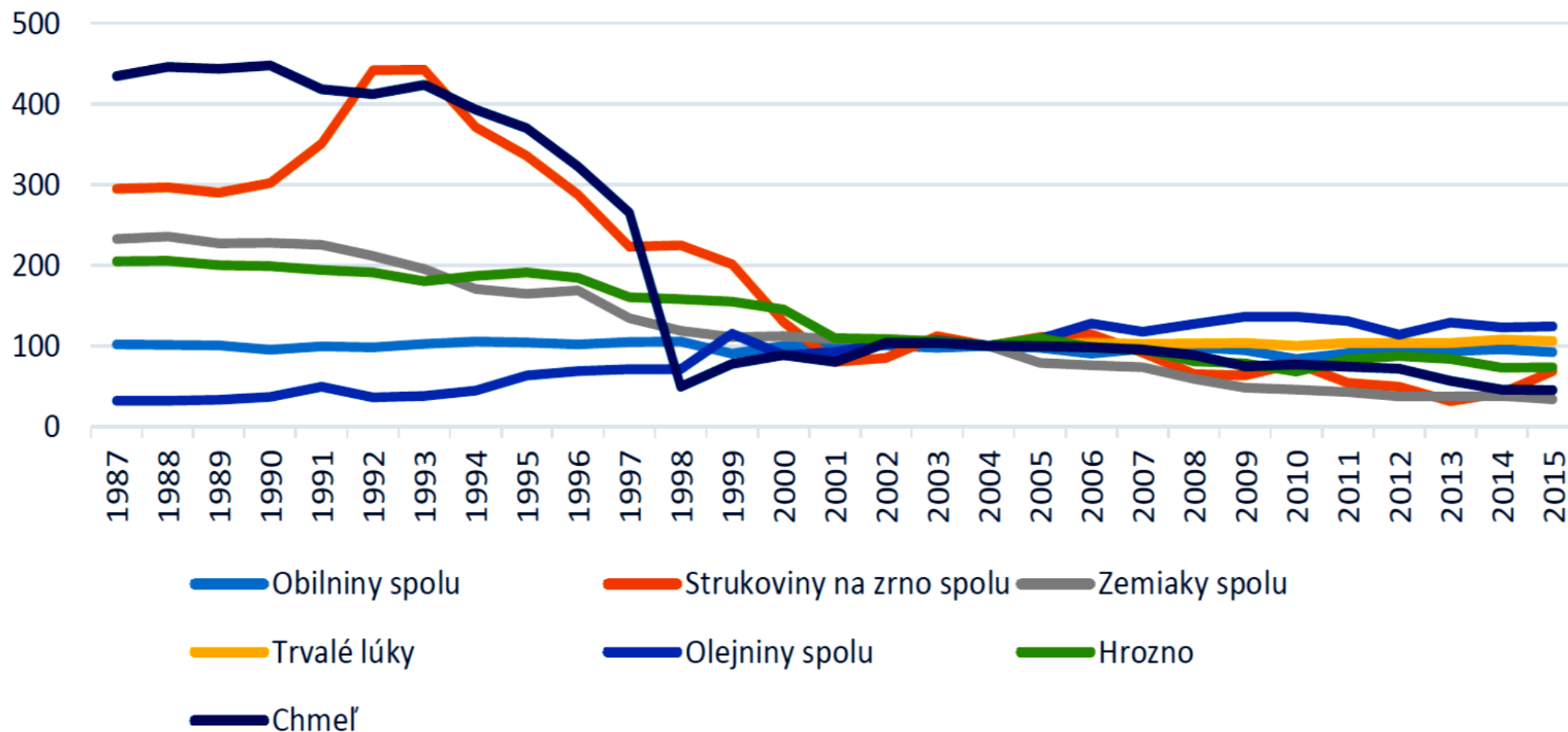
TIBOR GREGOR

Výkonný riaditeľ Klubu 500

OBHOSPODAROVANÁ PLOCHA

index 2004 = 100

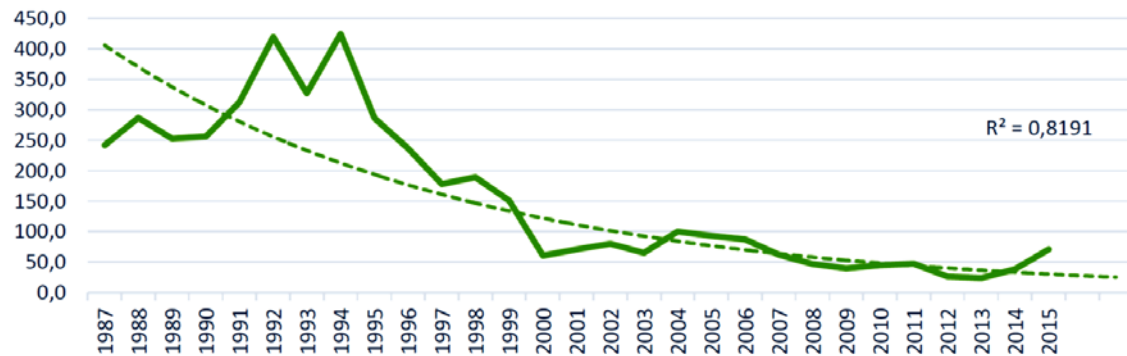

ŠTRUKTÚRA SLOVENSKEHO POĽNOHOSPODÁRSTVA

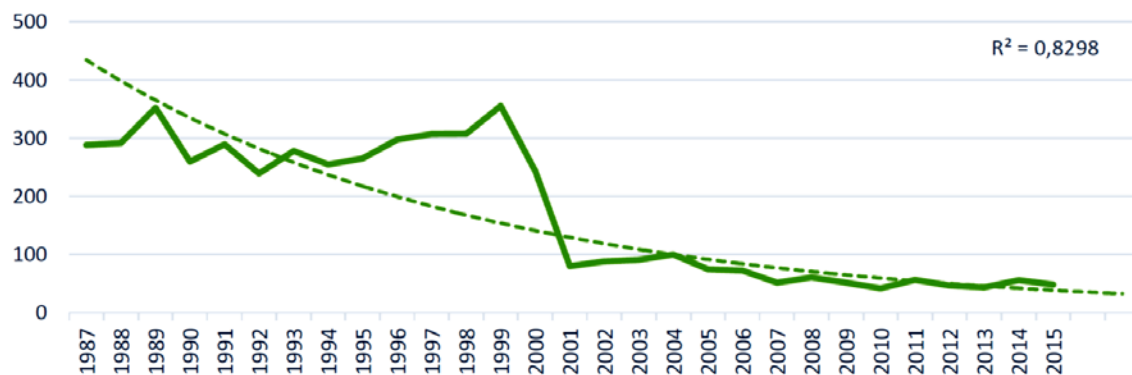
- *na Slovensku existuje cca 25 tis. fariem*
- *z toho nad 500 ha cca tisíc fariem*
- *hospodári cca 22 tisíc fyzických osôb a 3 tisíc právnických osôb*

- *priemerná veľkosť farmy – cca 74 ha*
- *priemerná veľkosť SHR nezapínaného v OR – cca 46 ha*
- *priemerná veľkosť „klasického“ družstva – takmer 1.200 ha*

- *malí obhospodarujú cca 20% pôdy*
- *veľkí obhospodarujú cca 80% pôdy*

VÝVOJ A SÚČASNÝ STAV V RASTLINNEJ VÝROBE

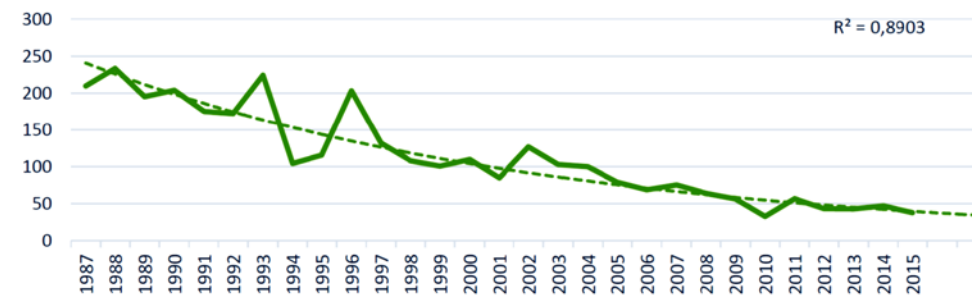
Strukoviny

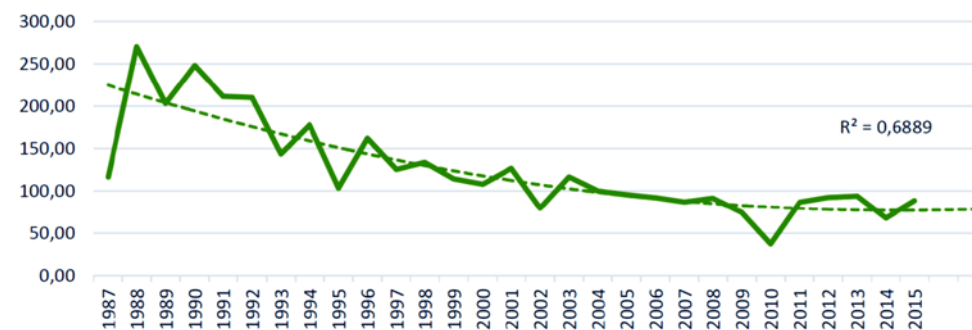
Čerstvá zelenina

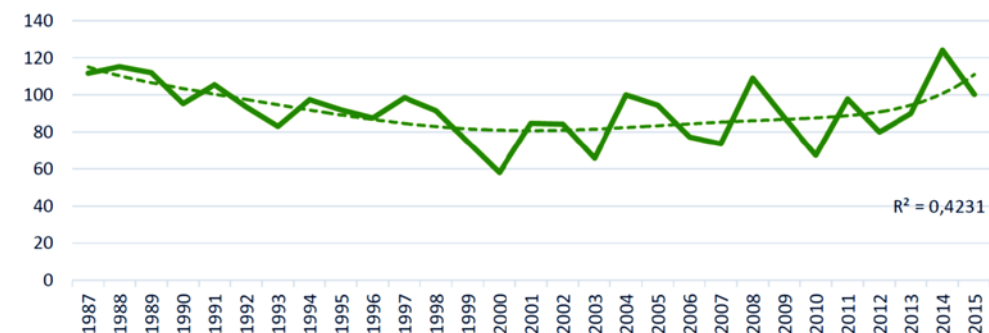
Zemiaky

Hrozno

OBILNINY

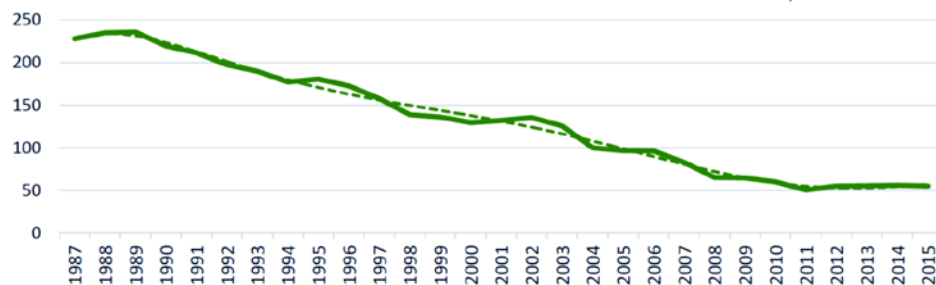

Zdroj: Štatistický úrad SR

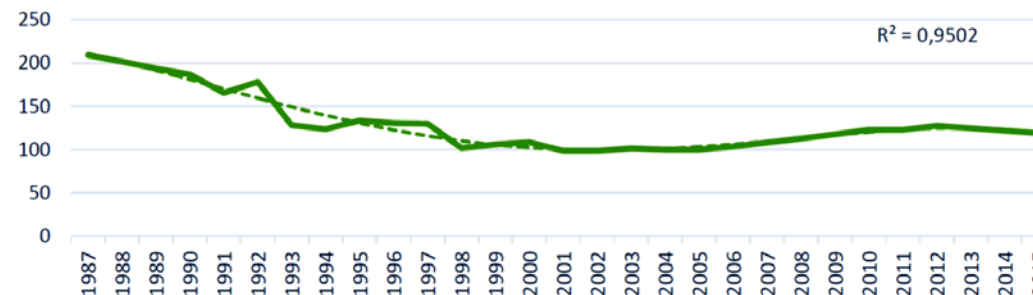
Pozn.: Index objemu produkcie, 2004 = 100

VÝVOJ A SÚČASNÝ STAV V ŽIVOČÍŠNEJ VÝROBE

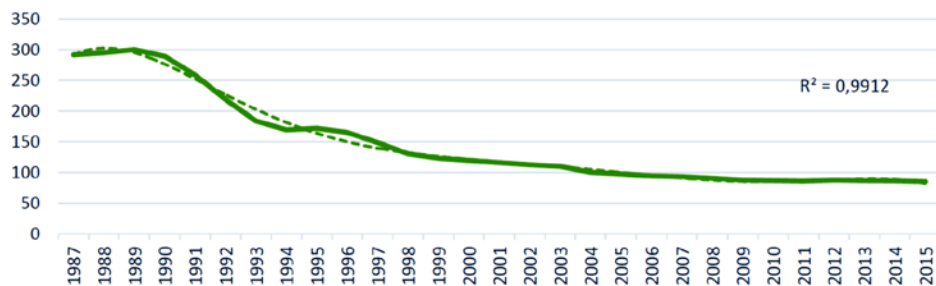
Ošipané spolu

 $R^2 = 0,9916$

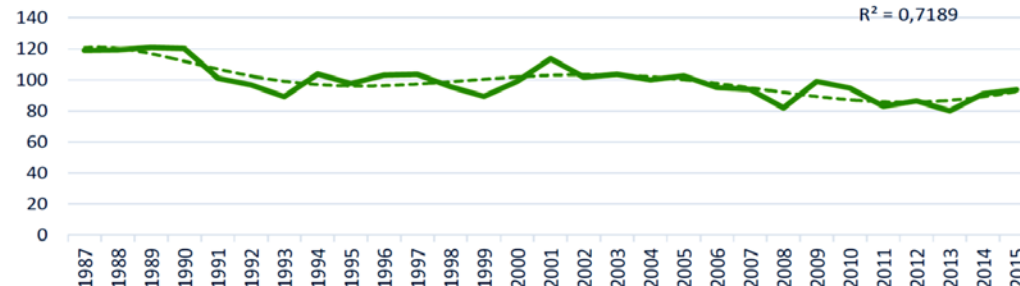
Ovce

 $R^2 = 0,9502$

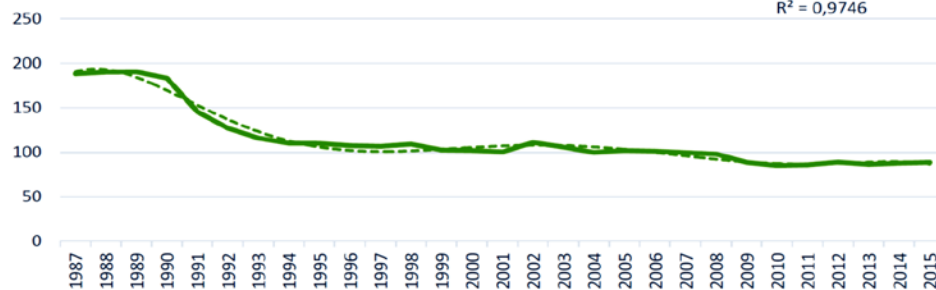
Hovädzí dobytok

 $R^2 = 0,9912$

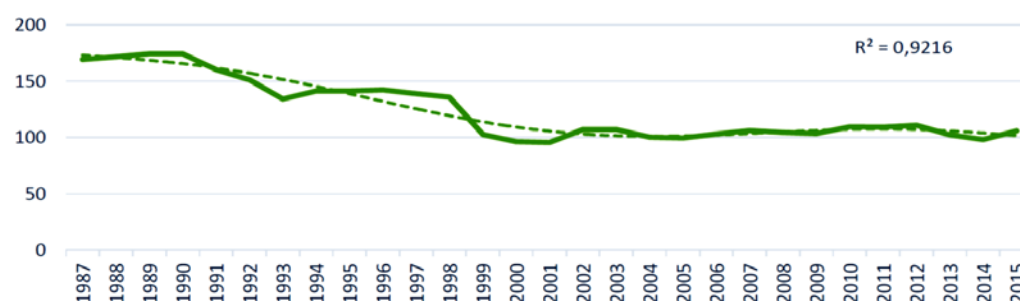
Hydina

 $R^2 = 0,7189$

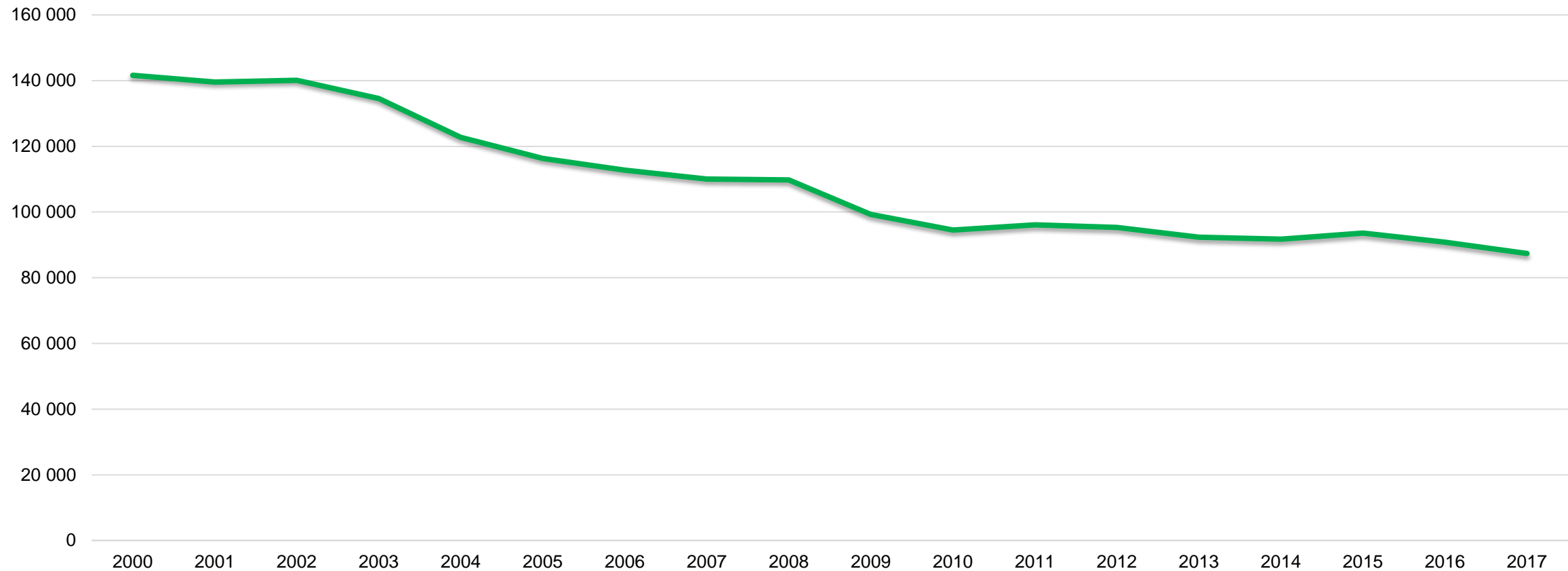
Produkcija kravského mlieka

 $R^2 = 0,9746$

Produkcija slepačích vajec

 $R^2 = 0,9216$

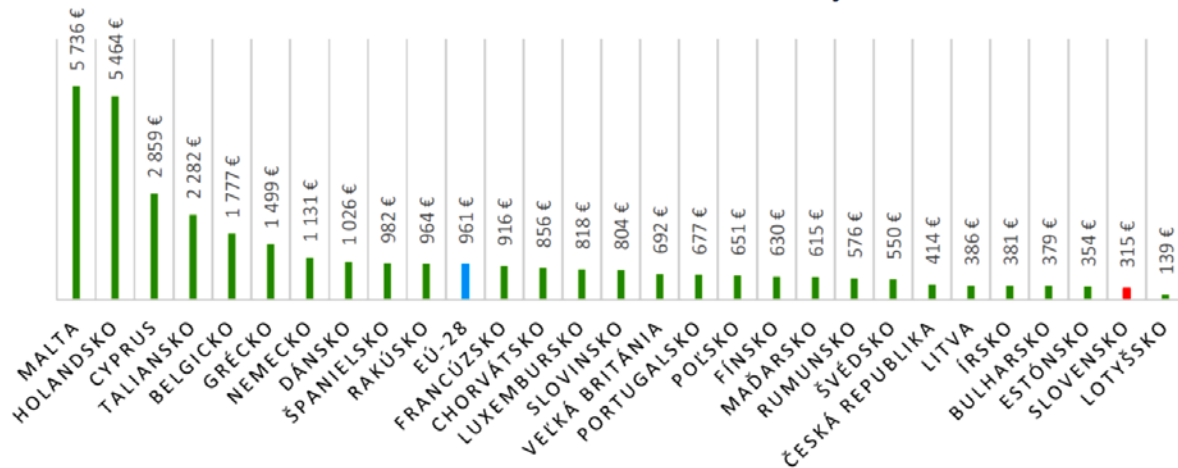
VÝVOJ ZAMESTNANOSTI V POĽNOHOSPODÁRSTVE

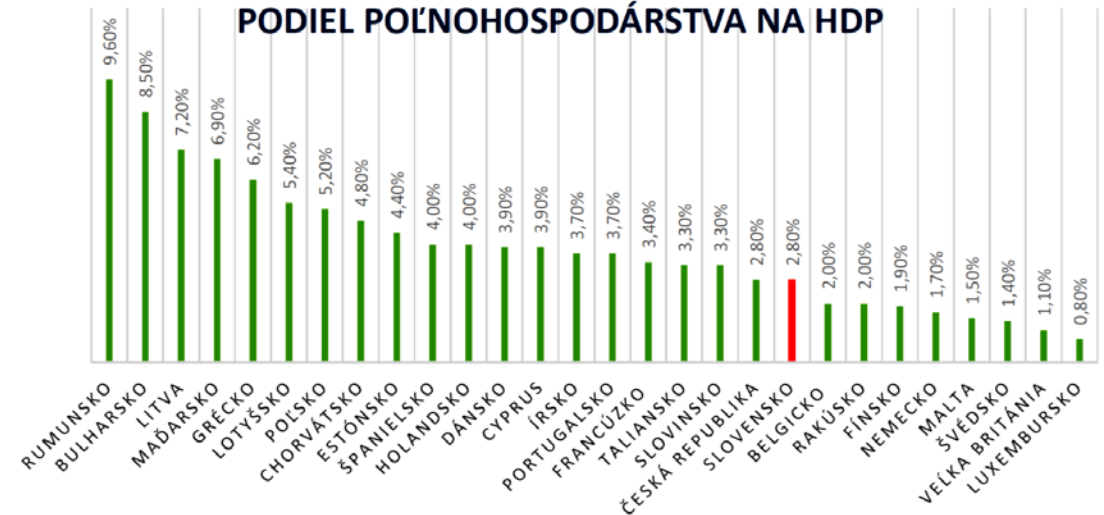
**V roku 1989 pracovalo v poľnohospodárstve 350 tis. ľudí, v roku 2017 len 87 tis.
Pokles: - 75%**

EKONOMIKA SLOVENSKEHO POĽNOHOSPODÁRSTVA

HRUBÁ PRIDANÁ HODNOTA €/HA

PODIEL POĽNOHOSPODÁRSTVA NA HDP

Priestor pre rast pridanej hodnoty v poľnohospodárstve:

- pokles ceny vstupov (efektívnejší nákup – úspory z rozsahu) - (veľké podniky a zoskupenia podnikov)
- pokles objemu vstupov (efektívnejšia výroba) - (investície)
- rast výkupnej ceny produktov – (tlak na odberateľov, veľké podniky a zoskupenia podnikov)
- rast podielu živočíšnej výroby, ktorá produkuje vysokú pridanú hodnotu - (investície)

EKONOMICKÉ UKAZOVATELE SLOVENSKEHO POĽNOHOSPODÁRSTVA

- Tržby za vlastné výrobky 1 650,2 mil. € a tržby za tovar 285 mil. €
- Čistý zisk 48,16 mil. €
- Rentabilita tržieb 2,49%

(rok 2017)

MODELOVÝ PRÍKLAD:

➤ Farma – pestovateľ pšenice:

- Tržby 1,65 mil. €
- Čistý zisk 48 tis. €
- Úroda 4,7 t/ha
- **Úroda spolu 11 379 t**
- Cena 145 €/t
- **Výmera = $1\,650\,000 / 4,7 / 145 = 2\,421$ ha**

➤ Farma – pestovateľ zemiakov:

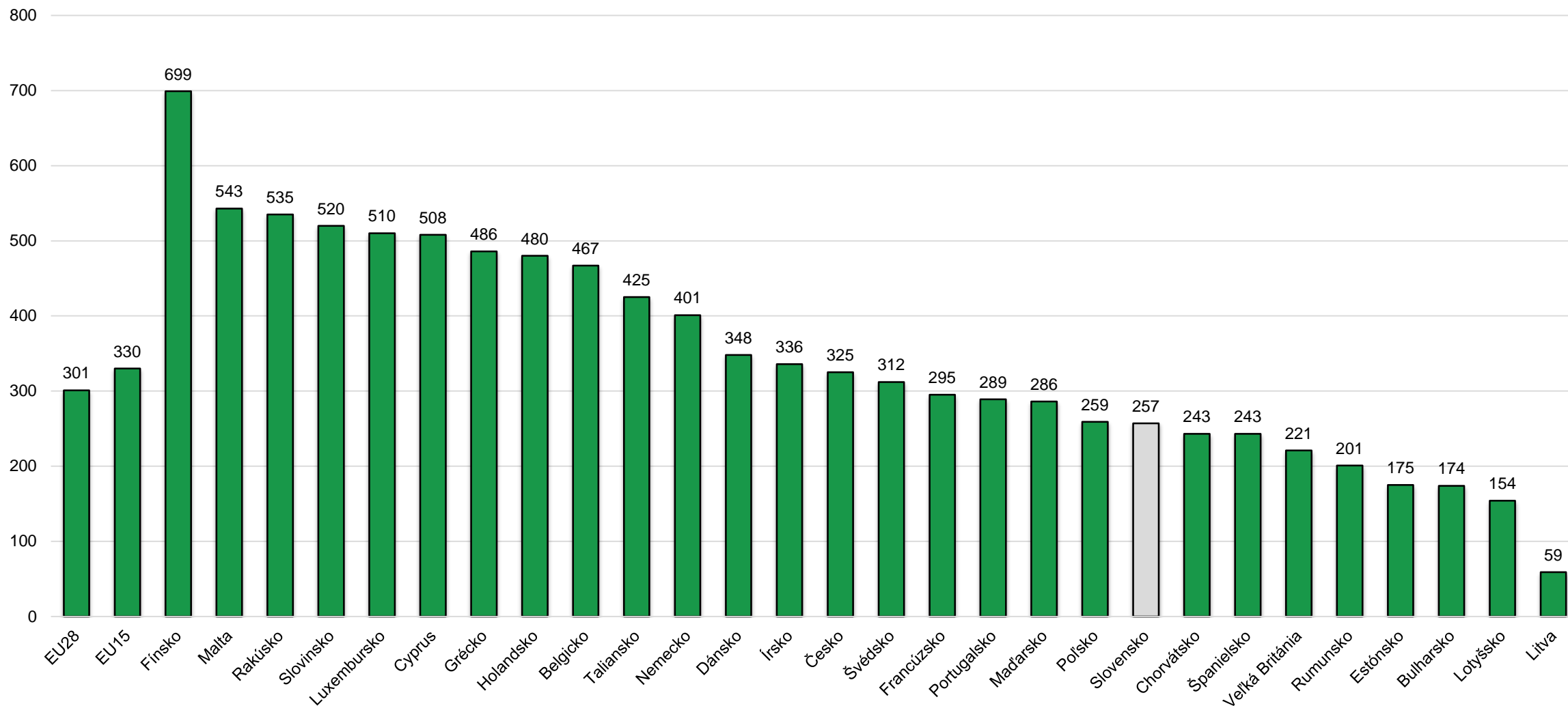
- Tržby 1,65 mil. €
- Čistý zisk 48 tis. €
- Úroda 20 t/ha
- **Úroda spolu 7 112 t**
- Cena 232 €/t
- **Výmera = $1\,650\,000 / 20 / 232 = 356$ ha**

DOTÁCIE

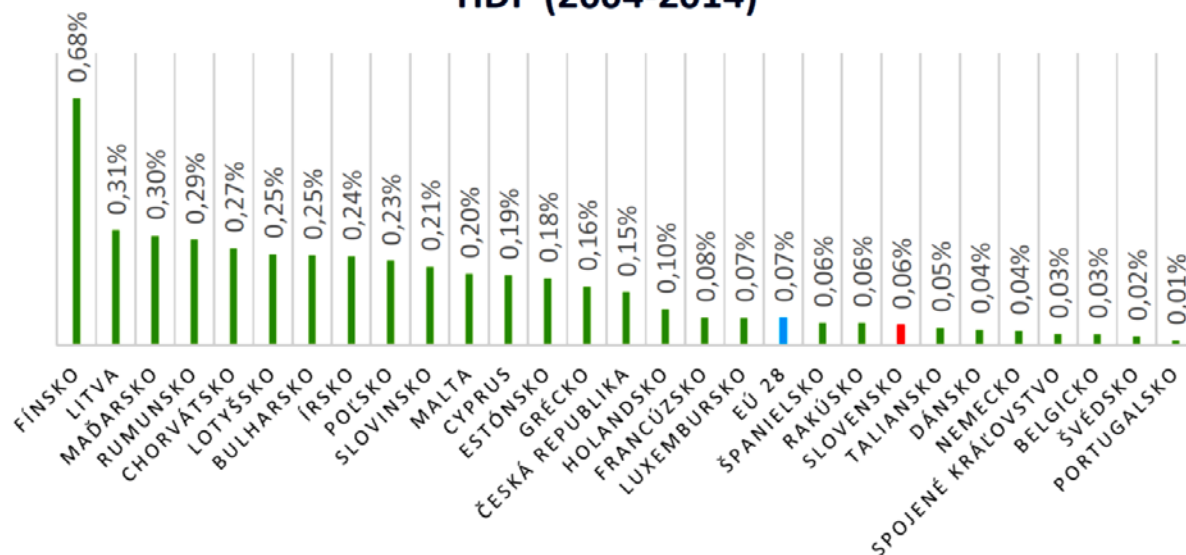
PODPORA V € NA HEKTÁR POĽNOHOSPODÁRSKY VYUŽÍVANEJ PÔDY V ROKU 2016

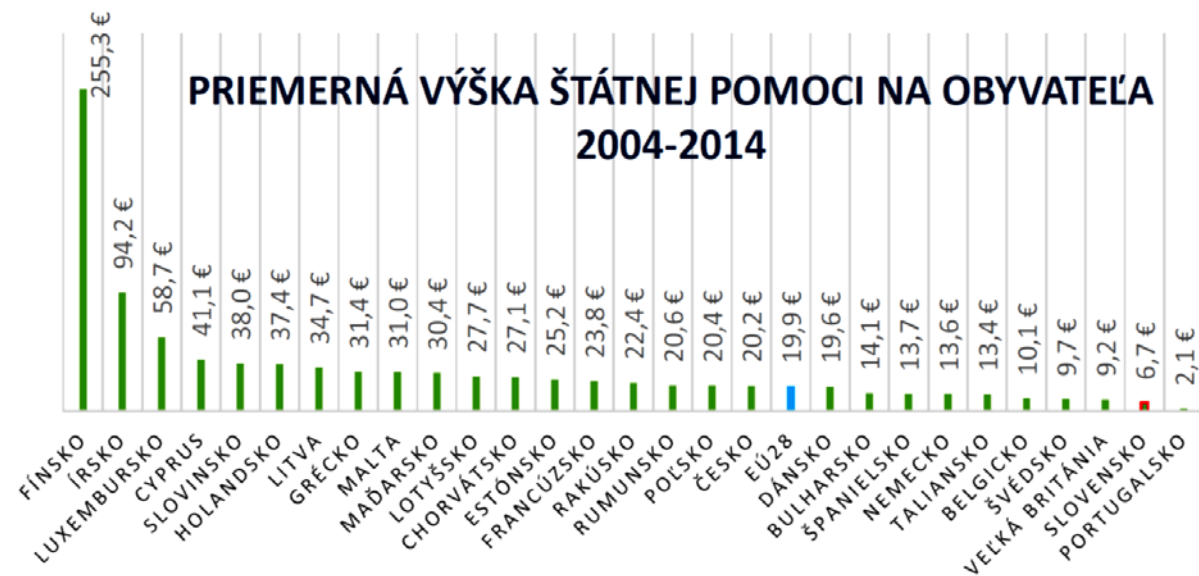
Zdroj: Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike za rok 2017, Eurostat, online data, marec 2017, Vypracoval: NPPC-VÚEPP

ŠTÁTNA POMOC V POĽNOHOSPODÁRSTVE

PRIEMERNÁ VÝŠKA ŠTÁTNEJ POMOCI V POMERE K
HDP (2004-2014)

PRIEMERNÁ VÝŠKA ŠTÁTNEJ POMOCI NA OBYVATEĽA
2004-2014

Pre porovnanie, v rovnakom období išlo na investičných stimuloch priemyselným podnikom takmer 23 eur ročne na obyvateľa

ZÁVERY

- Slovenské poľnohospodárstvo zaznamenalo počas transformácie a čiastočne aj po vstupe do EÚ veľké prepady výroby pri väčšine komodít. V mnohých prípadoch v rádoch desiatok percent. Jediná väčšia netechnická plodina, ktorú môžeme označiť za úspešnú, je obilie,
- v živočíšnej výrobe prišlo k prepadom pri všetkých komoditách o 20 až 80%,
- veľkých prepadov sa dočkala aj zamestnanosť vo výške 75%,
- poľnohospodárstvo vykazuje veľmi nízku hrubú pridanú hodnotu na hektár (33% priemeru EÚ),
- tržby v poľnohospodárstve dlhodobo stagnujú (cca. 1,5 mld. €/rok),
- tvorí sa málo kapitálu (v rokoch 1995 až 2015 vo výške 36% hodnoty ČR),
- klesá objem bankových úverov (medzi rokmi 2008 a 2015 pokles o 26%).